

Project Duurzaamheid OV BSP

De OV-BSP én de bedrijven en instituten op het BSP zijn actief in tal van duurzaamheidsinitiatieven. Het belang van het BSP voor zowel het imago als de economie van Leiden wordt op waarde geschat. Op het vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) zijn ook meerdere projecten gaande, maar die vallen buiten het bereik van dit project.

Als je kijkt naar Duurzaamheid op een park dan zijn er een aantal facetten die je kan benoemen. Het kan gaan om:

- Duurzaam bouwen, maar dat onderdeel ligt niet direct bij de OV BSP. Wij kunnen wel enthousiasmeren, maar de uiteindelijke beslissing ligt bij de bedrijven zelf. BaseClear realiseert momenteel nieuwbouw op het hoogste Breeam-niveau. Regeldruk vanuit de overheid wordt afgeraden, zolang bedrijven dit uit zichzelf al toepassen.
- Duurzame omgeving. Dan komen we meer in de hoek van de biodiversiteit. De Ondernemersvereniging staat hier positief tegenover, maar wel met de kanttekening dat het niet mag conflicteren met de bedrijfsvoering. Het mag niet leiden tot grotere regeldruk vanuit de overheid, gezien concurrentie met alternatieven in binnen- en buitenland.
- Duurzame energie. De transitie om van gas af te stappen en over te stappen naar andere bronnen van energie is in gang gezet. In Leiden wordt gebruik gemaakt van stadsverwarming, hetgeen momenteel wordt omgezet naar industrieverwarming (restwarmte-gebruik uit de Rotterdamse haven). De vraag is of bedrijven op het park in zijn geheel kunnen overstappen naar andere bronnen van energie. Bij nieuwbouw wordt standaard WKO overwogen. Windmolens zijn geen optie. Het project rolpaden wordt voorzien van zonnepanelen om het elektrisch verbruik te minimaliseren. Voor de transitie van aardgas naar elektra wordt door de gemeente nagedacht en wordt Leiden Bio Science Park genoemd als pilot gebied. BSP haakt aan bij dit soort initiatieven waar mogelijk. We zitten in de 'front row' en kunnen bijsturen waar nodig. Initiatiefruimte is beperkt.
- Mobiliteit. Om de luchtkwaliteit te verbeteren moet ook gekeken worden naar de mobiliteit. Dit betekent naar andere vormen van vervoer, maar ook naar zaken als filevermindering etc. Voor een deel kan de OV BSP hierin de lead nemen (denk bijv. aan de rolbanden dat volledig vanuit de OV-BSP wordt aangestuurd), maar voor een deel ligt de verantwoordelijkheid bij gemeente Leiden, de Universiteit en de provincie. Daar kunnen we aanhaken bij projecten of de mensen enthousiasmeren hiermee aan de slag te gaan.
- Circulaire economie. Ook een nieuwe term die zeker de komende jaren meer terug gaat komen. Dit richt zich op het hergebruik van producten en afval. Het staat nog in de kinderschoenen, maar vanwege de bedrijvigheid op het BSP zal daar weinig mee gedaan kunnen worden.

Hieronder volgt een overzicht van lopende projecten. De projecten in het groen zijn projecten die al een bijdrage leveren aan de verduurzaming van het park. De projecten met de oranje kleur zijn projecten waar de OV BSP zich mee bezig houdt of waar potentie ligt.

Onderwerp	Beschrijving	People	Planet	Profit	Zichtbaarheid / Waardering
Ehrenfestweg (project afgerond)	Na omzetting busbaan in uitrijroute nu volledige in- en uitgang park	Betere verdeling autoverkeer LBSP, met name voor personeel A44 kant park een forse tijdsbesparing met inrijden en verlaten park	Minder files, minder druk op infrastructuur LBSP	Besparing reistijd	Intensief samengewerkt met UL en gemeente Leiden.
Shuttlebussen (project afgerond)	2 personenbusjes in de spits vanaf Leiden Centraal Station naar park en vice versa	Met name voor personeel dat verder dan 10 minuten moet lopen vanaf station werkt, bespoedigt gebruik OV	Meer gebruik OV	Besparing in reistijd woon-werk	Janssen, Astellas, HAL en OV BSP dragen bij in kosten. Subsidie toegekend door Provincie voor periode 15-3-2016 – 14-3-2017.
Verbetering OV park	Uitbreiding aantal Arriva bussen door park en langs randen park in spitstijden per 15 december 2016. Vervangt shuttles OV BSP	Met name voor personeel dat verder dan 10 minuten moet lopen vanaf station werkt, bespoedigt gebruik OV	Meer gebruik OV	Besparing in reistijd woon-werk	Overheid zorgt weer voor goed OV op park, nadrukkelijke wens OV BSP eindelijk ingevuld, mede na goed overleg
Mantelcontracten	Gecombineerde inkoop van veelgevraagde diensten	Betere afspraken en efficiëntere uitvoering	Efficiëntere afhandeling van diensten (niet voor iedere klus een bedrijfsbezoek)	Besparing in kosten	Bewaking en veegwerk in de winter wordt massaal afgenomen evenals collectieve beveiliging en BHV. Start gemaakt met gezamenlijke inkoop Energie.
Parkeergarages	Centrale parkeergarages	Betere bereikbaarheid LBSP	Minder druk op infrastructuur	Betere bereikbaarheid LBSP	Motorhuis parkeergarage verhuurd aan bedrijven park, buitenterrein wordt binnenkort klaargemaakt voor parkeren bedrijven en bezoekers. Parkeergarage

					Ehrenfestweg in planning. Bouw zodra woningen komen / bedrijven gaan bouwen. Verfraaiing buitenzijde is door OV-BSP gefinancierd.
Verkeersregelaars	Tijdelijke oplossing voor filedruk op het park, vooruitlopend op aanpassing infrastructuur	Afname filedruk park en Plesmanlaan, verbetering verkeersveiligheid	Vermindering filedruk en uitstoot uitlaatgassen	Betere bereikbaarheid	OV BSP betaalt mee aan regelaar Sylviusweg en is initiatiefnemer regelaar rotonde Hogeschool
Rolbanden	Rolbanden voor voetgangers park (last mile oplossing)	Betere bereikbaarheid LBSP	OV gebruik wordt aantrekkelijker, betere bereikbaar, minder druk op infrastructuur	Besparing in reistijd woon-werk, betere verbinding op park Oost-West	Project bevindt zich in planfase, eerste versie business plan gereed voor bespreking
Biodiversiteit	Verbeteren biodiversiteit park	Groenere en prettige werkomgeving	Groenere en prettige werkomgeving	Geen	OV BSP is voor biodiversiteit, maar die mag niet conflicteren met bedrijfsvoering sector. Nemen deel aan discussie hierover met belanghebbende partijen.
Mobiliteitspas	Pas waarmee van alle soorten modaliteiten en vervoersprincipes gebruik kunnen maken, ook lokale initiatieven op pas te laden	Flexibiliteit woon-werkverkeer	Meer flexibiliteit woon-werkverkeer, minder druk infrastructuur	Meer flexibiliteit woon-werkverkeer, minder druk infrastructuur	Project wordt voorgelegd aan Economie071. Grote flexibiliteit van vervoer, meer gebruik OV, minder of andere manier van auto, toekomstgericht.
Deelfietsen	Op diverse locaties op het park kunnen fietsen worden gehuurd voor gebruik bewoners en bezoekers park	Betere bereikbaarheid LBSP	Betere bereikbaarheid LBSP	Betere bereikbaarheid LBSP	Project mobiliteitsmakelaar in samenwerking met OV BSP. Jan Breugem vooral aan zet nu. Pilot wordt gehouden op park.

**DUURZAAMHEID
LBSP**

**Op basis van BREEAM
Criteria**

**Groen = in uitvoering,
gedaan**

Oranje = kans

Rood = niet uitvoerbaar

Onderwerp

Beschrijving

People

Planet

Profit

Zichtbaarheid/waardering

Syn 3 Adaptief vermogen
(1 van 4 punten behaald)

Zeker stellen dat de voor de geplande gebiedsontwikkeling vastgelegde kaders het mogelijk maken dat de gebiedsontwikkeling zich in de tijd kan aanpassen

Geen

Geen

Geen

Het adaptief vermogen toont zich bijvoorbeeld in de parkeerplaats voor Heerema, de openstelling van de Ehrenfestweg en het gebruik van de tweede tunnel onder de A44.

Syn 4 Duurzaam rendement
(0 van 4 punten behaald)

Opstellen samenwerkings en financieringsconstructie om de maatschappelijke en financiële rendementen van de gebiedsontwikkeling te realiseren

Geen

Geen

Geen

Het zojuist goedgekeurde plan om samen met andere stakeholders te werken aan de realisatie van parkeergarages en benutting BDP-West zijn concrete voorbeelden.

Syn 5 Synergie
(2 van 2 punten behaald)

Het creëren van meerwaarde door de toevoeging van nieuwe aspecten en de combinatie met aanwezige aspecten

O&A-beleid tot betere benutting arbeidsplaatsen

Geen

Verlaging kosten personeelsbeleid

Juist de samenwerking over institutionele grensen levert meerwaarde. Dit is de kracht van de OV-BSP.

Bro 1 Beperk Primair
Energieverbruik
(0 van 8 punten behaald)

Stimuleren dat het gebied wordt ontworpen en gerealiseerd met zo laag mogelijk primair energieverbruik in de openbare en gebouwde omgeving

Comfortabele werkomgeving

Lagere belasting van milieu

Lagere energiekosten

Zichtbaar bij nieuwbouw van bijvoorbeeld Astellas, Avery en Beta-gebouw.

Bro 3 Watergebruik
(0 van 3 punten behaald)

Het optimaliseren van de benutting van het gebiedseigen water en het geschikt houden voor teruggave aan het watersysteem

Gezonde leefomgeving

Lagere belasting van milieu

Geen

Concreet voorbeeld is het ontwerp rondom de Stal

Ro 1 Landgebruik
(6 van 7 punten behaald)

Stimuleren van ontwikkeling in verstedelijkt gebied en benutten braakliggend terrein

Campus-vorming; levendige omgeving

Optimale benutting bebouwde en braakliggende grond

Grondopbrengst (verkoop en pacht) optimaal

Wordt volop gedaan

Ro 2 Verontreinigde bodem
(2 van 2 punten behaald)

Bevorderen sanering ernstige bodemverontreiniging en asbest

Veilige werkomgeving

Schone grond

Geen

Wordt volop gedaan

Ro 3 Stedenbouwkundig
programma
(2 van 4 punten behaald)

Komen tot een evenwichtig en toekomstbestendig stedenbouwkundig programma

Prettige werkomgeving

Geen

Geen

Wordt volop gedaan

Ro 4 Hergebruik bestaande structuren (2 van 3 punten behaald)	Hergebruik structuren en gebouwen; meervoudig intentensief ruimtegebruik	Prettige werkomgeving	Geen	Geen	Bijvoorbeeld parkeerplaats Heerema
Ro 5 Cultureel Erfgoed (2 van 3 punten behaald)	Behouden cultuurhistorische waarden	Boeiende en gevarieerde werkomgeving	Geen	Geen	Bijvoorbeeld Gorleus, Poortgebouw
Ro 6 Abiotische structuren (0 van 3 punten behaald)	Behouden en zo mogelijk versterken aanwezige abiotische structuren	Boeiende en gevarieerde werkomgeving	Versterking ecologisch waarde	Geen	Bijvoorbeeld herziening Stal-gebied
Ro 7 Ecologische waarden (3 van 4 punten behaald)	Behouden en zo mogelijk versterken aanwezige ecologisch waarden	Boeiende en gevarieerde werkomgeving	Versterking ecologisch waarde	Geen	Vraag Rein Strijker maar
Ro 8 Mobiliteit (6 van 8 punten behaald)	Optimale invulling transportbehoefes	Goede bereikbaarheid	Efficient transport leidt tot lagere belasting milieu	Besparing op reistijd	Wordt volop gedaan
Ro 10 Duurzaamheidsprestatie gebouwen (0 van 4 punten behaald)	Stimuleren en handhaven duurzame gebouwen	Comfortabele werkomgeving	Lagere belasting van milieu	Lagere energiekosten	Zichtbaar bij nieuwbouw van bijvoorbeeld Astellas, Avery+F24 en Beta-gebouw.
Ro 11 Overstromingsrisico (1 van 2 punten behaald)	Reduceren risico en gevolgen overstroming	Veilige werkomgeving	Geen	Verlaging schadekosten	Bijvoorbeeld herziening Stal-gebied
Ro 12 Hemelwatermanagement (0 van 3 punten behaald)	Voorkomen van schade door extreme neerslagsituaties	Veilige werkomgeving	Geen	Verlaging schadekosten	Bijvoorbeeld herziening Stal-gebied
BG Ro Ruimtegebruik (0 van 6 punten behaald)	Waarderen en stimuleren meervoudig ruimtegebruik	Geen	Lagere belasting van milieu	Lagere energiekosten	Zichtbaar bij nieuwbouw van bijvoorbeeld Astellas, Avery+F24 en Beta-gebouw.
W&W 1 Sociale veiligheid (1 van 2 punten behaald)	KVO keurmerk	Geen	Geen	Geen	Al jaren in bezit LBSP, blijven ons inzetten hem te behouden
W&W 2 Sociale cohesie (1 van 2 punten behaald)	Het bevorderen van de sociale cohesie in het plangebied.ganiseren samenkomst, faciliteren gemeenschappelijk beheer, fysieke ontmoetingsplaatsen, betrokkenheid gemeente	Prettige werkomgeving	Geen	Geen	OV BSP / LBSP organiseert met partners groot aantal events, fysieke plek aanwezig (De Stal) en nieuw in nabije toekomst (Entreegebied en De Toekomst). Zetten we al op in
W&W 4 Regionale werkgelegenheid en bedrijvigheid (3 van 3 punten behaald)	Het stimuleren van de regionale permanente werkgelegenheid en bedrijvigheid binnen de systeemgrens van de gebiedsontwikkeling.				Geen actie meer nodig op dit moment

W&W 7 MVO (0 van 2 punten behaald)	Het stimuleren dat bewoners en/of bedrijven in het (plan)gebied op een duurzaam en verantwoorde wijze ondernemen.	Prettige werkomgeving	Prettige werkomgeving	Geen	Zichtbaar bij nieuwbouw van bijvoorbeeld Astellas, Avery+F24 en Beta-gebouw.
Kli 5 Bodemkwaliteit (1 van 1 punt behaald)	Het stimuleren van het optimale gebruik van de bodemgesteldheid in het gebied en het stimuleren van behoud van de bodemstructuur	Veilige werkomgeving	Bodemstructuur behouden	Geen	Wordt volop gedaan
Kli 6 Bodemgesteldheid (2 van 2 punten behaald)	Het stimuleren van het optimale gebruik van de bodemgesteldheid en behoud van de bodemstructuur en het nastreven van optimale bodemkwaliteit in het gebied.	Veilige werkomgeving	Bodemstructuur behouden	Geen	Wordt volop gedaan
Kli 9 Lichthinder (1 van 1 punt behaald)	Het voorkomen van lichthinder in het plangebied en directe omgeving van alle externe elektrische verlichtingsinstallaties.	Geen	Geen	Geen	alles voldoet aan NSVV (via HOR Leiden). Is dus al geregeld
Kli 10 Stralingsrisico (1 van 4 punten behaald)	Het minimaliseren van gezondheidsrisico's door niet-natuurlijke stralingsbronnen.	Geen	Geen	Geen	Binnen gebied, maar goed beschermd. Al gedaan
Man 2 Stakeholderanalyse (1 van 2 punten behaald)	Het proactief betrekken van stakeholders bij de gebiedsontwikkeling.	Geen	Geen	Geen	Gebeurd al volop
Man 3 Participatie (3 van 4 punten behaald)	Het proactief betrekken van stakeholders gedurende de gehele Ontwerp- en Realisatiefase..	Geen	Geen	Geen	Gebeurd al volop
W&W 3 Omgevingsbeleving (0 van 3 punten behaald)	Het bevorderen van een stimulerende omgevingsbeleving in het plangebied.	Prettige werkomgeving	Geen	Geen	BSP-West (De Toekomst)
Bro 6 Onderbouwde herkomst materialen	Het stimuleren van de toepassing van materialen met onderbouwde / verantwoorde herkomst	Geen	Beperking schade	Geen	Wordt toegepast bij nieuwbouw, maar krijgt onvoldoende publiciteit. BaseClear Breeam 5 op eigen initiatief. Niet verplicht stellen voor bedrijven.

Bro 7 Robuust ontwerpen (1 van 1 punten behaald)	Bescherming van blootgestelde terreininrichting waardoor vervangingsfrequentie wordt geminimaliseerd	Geen	Geen	Geen	Biodiversiteitsproject ter bevordering van natuurwaarden.
W&W 5 Eigenaarschap (3 van 3 punten behaald)	Het stimuleren van de gebruikers die de betrokkenheid bij het gebied vergroten en bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van de leefomgeving.	Prettige werkomgeving	Verbeteren duurzame leefomgeving	Geen	Biodiversiteitsproject ter bevordering van natuurwaarden.
Man 1 Management (0 van 2 punten behaald)	Het borgen van de verantwoordelijkheid voor de realisatie van de duurzaamheidsambitie gedurende de ontwerp- en realisatiefasen.	Geen	Geen	Geen	Gemeente diverse projecten gestart om duurzaamheid te borgen. Op park begonnen aan projecten rondom biodiversiteit. OV BSP kan hieraan bijdragen met als doel verduurzamen zonder dat het bedrijfsvoering schaadt
Man 5 Beheer en gebruikershandleiding (0 van 1 punt behaald)	Het beschikbaar stellen van gebiedshandleidingen voor de zowel de beheerders als de gebruikers van het gebied om deze in staat te stellen het gebied te begrijpen en er efficiënt mee om te gaan.				Schouwvaaier is uitgebracht. Masterplan Gorleus wordt toegelicht aan stakeholders.
Syn 1 Gebiedsaard (3 van 6 punten behaald)	Inventariseren, analyseren en documenteren van de eigenschappen en kenmerken van het gebied en zijn context	Geen	Geen	Geen	Inventarisatie van groenwaardes loopt continu door. Data is beschikbaar.
Syn 2 Gebiedsvisie (0 van 5 punten behaald)	Het opstellen van een gebiedsvisie waaronder de na te streven duurzaamheidsprestaties en de mogelijkheden van synergie	Geen	Geen	Geen	Onderdelen zijn aanwezig en worden toegepast (schouwvaaier, masterplan, stedenbouwkundige supervisie, etc.)
Bro 5 Milieubelasting Materialen (0 van 2 punten behaald)	Het identificeren en stimuleren van het gebruik van materialen met een lage milieu-impact	Geen	Geen	Geen	Instituten en bedrijven volgen vrijwillig hoog Breeam niveau.
Kli 3 Luchtkwaliteit (1 van 1 punt behaald)	Het minimaliseren van blootstelling aan luchtverontreinigende stoffen in het gebied.	Gezonde leefomgeving	Lagere belasting van milieu	Geen	Rapport meldt LBSP scoort redelijk. Liggen naast snelweg, drukke Plesmanlaan. Uitstoot door bedrijven en instellingen BSP is minimaal.

Kli 4 Waterkwaliteit (3 van 3 punten behaald)	Het stimuleren van een optimale kwaliteit van het oppervlaktewater in het gebied.	Geen	Geen	Geen	Via Hoogheemraadschap en ODWH. Monitoring vindt plaats.
Kli 8 Lichttoetreding (1 van 2 punten behaald)	Het stimuleren van een optimale lichttoetreding in het gebied	Geen	Geen	Geen	Parklandschap geeft veel ruimte rond bedrijven.
Man 4 Faseovergang naar beheer en gebruikers (0 van 1 punt behaald)	Het stimuleren van de blijvende duurzaamheidsprestaties van het gebied door het inrichten van een vorm van beheer ten behoeve van de beheer- en gebruiksfase.	Geen	Geen	Geen	Binnen het biodiversiteitsproject wordt aanbevolen om prestaties buiten en binnen de bedrijven te monitoren en te delen.
Bro 2 Opwekken hernieuwbare energie (0 van 7 punten behaald)	Het opwekken van hernieuwbare energie binnen de grenzen van het gebied	Geen	Lagere belasting van milieu	Lagere energiekosten	Geen concrete stappen in gemaakt.
Bro 4 Materiaalkringloop (0 van 5 punten behaald)	Het reduceren van materiaal gebruik door hergebruik van materialen of dit mogelijk maken	Geen	Geen	Geen	Door de specifieke aard van het BSP nauwelijk mogelijk; nadruk ligt op veilige verwijdering, niet hergebruik.
Bro 8 Voedsel (0 van 2 punten behaald)	Het stimuleren van productie en consumptie van lokaal geproduceerd voedsel	Geen	Geen	Geen	Gezien de specifieke aard van het BSP onwenselijk
Bro 9 Afval (0 van 7 punten behaald)	Zoveel mogelijk (her)gebruik van ontstane afvalstoffen	Geen	Geen	Geen	Gezien de specifieke aard van het BSP onwenselijk
Ro 9 Ondergrondse infrastructuur (0 van 4 punten behaald)	Optimaal gebruik ondergrondse infrastructuur	Geen	Geen	Geen	Buiten direct bereik van BSP.
W&W 6 Economische waarde (3 van 3 punten behaald)	Het vergroten van de economische waarde van het gebied.	Geen	Geen	Zou moeten bijdragen aan opbrengsten vastgoedeigenaren	Sleutel ligt bij ontwikkeling BSP-West.
Kli 1 Thermisch buitenklimaat (2 van 2 punten behaald)	Het stimuleren van een comfortabel thermisch buitenklimaat in het gebied door het voorkomen van het ontstaan van het Urban Heat Island (UHI) effect.				In rapport wordt aangenomen dat UHI geen invloed speelt op park. Geen actie nodig

Kli 2 Windklimaat (0 van 3 punten behaald)	Het bevorderen van een goed lokaal windklimaat in het plangebied. Tevens wordt gestimuleerd dat de invloed van het windklimaat in het plangebied op de directe omgeving beperkt wordt.	Geen	Geen	Geen	In rapport wordt gemeld dat park matig is voor windklimaat. Geen actie voor OV BSP
Kli 7 Geluid (0 van 3 punten behaald)	Het minimaliseren van geluidsoverlast binnen de gebiedsontwikkeling.	Prettige werkomgeving	Verbeteren leefomgeving	Geen	Hebben al ontheffing voor geluid, ligt boven wat mag. Actie OV BSP niet mogelijk